

deikommisskapitalers Overgang til fri Eiendom, samt om Landeindomsbesidderes Testationsret.

Frederiksen: Naar jeg indbringer dette Forslag, da gjør jeg det efter, at det er blevet klart, hvad der ogsaa fulgte af sig selv eller i det Mindste var temmelig naturligt efter den Maade, hvorpaa denne Sag var behandlet heri Thinget og af Udvalget i en tidligere Samling, at den høitærede Regjering ikke atter nu vilde bringe den frem. Det være mig kun med et Par Ord tilladt at notidere de vigtigere Punkter, hvori det Lovforslag, som jeg nu forelægger, afviger fra det om samme Materie, der fremkom fra Regjeringens Side i forrige Samling. For det Første har jeg troet det rigtigt at medoptage — ikke alle Pengekapitaler, men de Pengekapitaler, som ikke blot ere knyttede til Jordegods, men tillige de Kapitaler, der ere substituerede i Stedet for Jordegods med Majoratsbaand. Det forekommer mig, at man fornuftigvis ikke kan Andet end medtage disse Kapitaler. Naar man tilslader, ikke blot at Jorden bliver fri for Baand, og at der bliver substitueret en Kapital, men tillige anviser en Veie, ad hvilken hele Majoratets Masse, hele Formuen, kan gaa over til fri Eiendom ved Arvegang efter de sædvanlige Regler, da forekommer det mig, at der ikke er nogen tilstrækkelig Grund til at undtage disse. At udstrække Bestemmelserne til Kapitaler i det Hele, er for det Første noget Andet, noget meget Forskjelligt, hvorved der kan gjøre sig ganske særlige Betragtninger gjældende, og dernæst vil der ogsaa her møde en hel Del temmelig vanskelige Spørgsmaal, og selv om man maaske kunde indrømme, at der kunde være Grund til træffe særegne Bestemmelser i den Retning, saa vilde det dog være en temmelig indviklet Lovgivning, som derved vilde kræves, og som staar i nær Forbindelse med hele vor øvrige Arvelovgivning. Men anderledes stiller Forholdet sig med Hensyn til Kapitaler af denne eieendommelige Beskaffenhed. Grunden, hvorfor jeg navnlig finder, at det vilde være endogsaa høist besynderligt at udelukke dem, naar man forøvrigt hæver Majoratsbaandet, er, at det aabenbart for mange af de Mænd, der i sin Tid have belagt disse Midler med Baand og truffet de Dispositioner, hvorom der er Spørgsmaal, har været Hensigten at bevare Eiendommene i Familierne. Naar vi nu i det Hele gaa bort derfra, naar vi tillade, at Eiendommene maa gaa over til fri Disposition, saa forekommer det mig ganske vist høist mærkværdigt og sandsynligt, at man i mange Tilfælde vilde handle imod den formodede Anskuelse hos den oprindelige Testator, naar man ikke tillige gav den samme Bemyndigelse for disse Kapitaler. Dernæst vilde man komme til saadanne besynderlige og i og for sig meget ubillige Ting, som f. Ex. det, at en Godseter, der

havde solgt Jæstegods, der har vrist sig imodkomende mod Tidens Fordringer, havde taget Kapitaler i Stedet for Jæstegods, ikke skulde kunne befri disse Kapitaler for det Baand, der hvilede paa dem, medens derimod den, der havde været uwillig mod Tidens Fordringer og ikke villet sælge, skulde, fordi hans Formue saaledes tilfældig stod i Jorb, kunne benytte de Friheder, som denne Lov skulde hjemle ham. Saaledes finder jeg ganske vist fra dette og mange andre Synpunkter, at der ikke er nogen som helst Anledning til at undtage, men at det tværtimod ubeetinget er rigtigt at medtage de Kapitaler, der dels ere knyttede til Jordeiendomme og dels ere substituerede i Stedet for Grundeieendomme. — En anden vigtigere Bestemmelse, med Hensyn til hvilken jeg er afvegen fra det Forslag, der først var for, og er vendt tilbage til det af mig tillige med andre Medlemmer her i Thinget indbragte Forslag, er, at det forekommer mig rigtigere og naturligere, at man i Stedet for, saaledes som det i Regjeringens Forslag var foreslaet, at kræve Samtykke af Hovederne for Linien, for at den første Del af Loven, Bestielsen af hele Formuen for Baandet, skulde kunne benyttes, skulde forlange Samtykke af de nærmeste Arvinger. Dette hænger ganske vist maaske noget sammen med den Betragtning, som jeg for mit Vedkommende i det Hele er tilbøielig til at gjøre gjældende i alle den Slags Forhold, at det, hvorpaa det kommer an, er den Verdi, der er tilstede. Hvis Interesse er det, man her navnlig skal varetage, hvem er det, som det er billigt at spørge, inden saadan Forandring foretages? Det er dem, hvis Ret har nogen virkelig Verdi, nogen Betydning; men, hvis Ret er det, der har nogen Verdi? Det er aabenbart ikke dem, der tilfældig befinde sig som Hovederne for Linien, men maaske ikke have den mindste menneskelige Udøgt hverken for sig selv eller deres Arvinger til at arve, der kan være talrige Repræsentanter til Arveretten, som skulle komme i Betragtning, inden Loven kommer til dem, men det er dem, der ere de nærmeste Arvinger. I alt Fald maa Formodningen — og det er den, der altid i den Slags Forhold maa gjøres gjældende — være for, at de, der have en saadan Interesse, som det kan være billigt at adspørge, de, hvis Ret har nogen Verdi, ere de nærmeste Arvinger, og ikke Hovederne for Linierne. Nu bliver det sagt, at set fra et juridisk, rent retligt Standpunkt, skulde det være Hovederne for Linierne. Jeg maa tilstaa, jeg har en vis Agtelse for det rent retlige Standpunkt, maaske noget, fordi jeg undertiden har Vanskelighed ved at fatte, hvad derved forstaas, men jeg kan i det Mindste i dette Tilfælde ikke høre mig for den Betragtning, der her gjøres gjældende, thi jeg har slet ikke hørt nogen Grund derfor anføre, som forekommer mig har Noget at sige. Jeg har ved tidligere Forhandlinger tilladt mig at spørge, hvad det var for rettlige Betragtninger, der skulde gjøre, at man skulde vende sig